

‘Fair trade is kleurrijk en menselijk’

Fair Trade Week

De landelijke Fair Trade Week was dit jaar van 29 oktober tot 7 november. In supermarkten en wereldwinkels waren fairtrade-producten zoals koffie, chocolade, rijst, wijn en sap in de aanbieding. Je hoorde spots op radio en tv en ook restaurants en koks deden mee. Minister Koenders van Ontwikkelings-samenwerking hield in Rotterdam de Max Havelaar lecture. De gemeente Wageningen, die een fairtrade-gemeente wil worden, ontving de resultaten van een nulmeting die studenten van Van Hall Larenstein hadden uitgevoerd. En de fair trade SRV reed het land rond langs evenementen tussen Goes en Groningen.

‘Fair trade is kleurrijk en vriendelijk. Fair trade maakt handel menselijk’, aldus Annika Gabriel, student Fair Trade Management bij Van Hall Larenstein in Wageningen. Vrijdag 6 november was er een debat over keuzes en motieven. Luchtig maar serieus.

“Wat draagt een fairtrade-student”, vraagt moderator Loes Witteveen, docent bij hogeschool Van Hall Larenstein Wageningen. Annika en Andreas komen het podium op en trekken langzaam de kleren uit die niet ‘fairtrade’ zijn. Een striptease die lang niet helemaal het blote lichaam toont, want er zijn ook steeds meer kledingzaken die maatschappelijk verantwoord handelen. Ze dragen bij aan de doelstelling van fair trade. Namelijk producenten in ontwikkelingslanden bestaanszekerheid geven door hen een markt te bieden waar ze hun producten tegen een reële prijs kunnen verkopen.

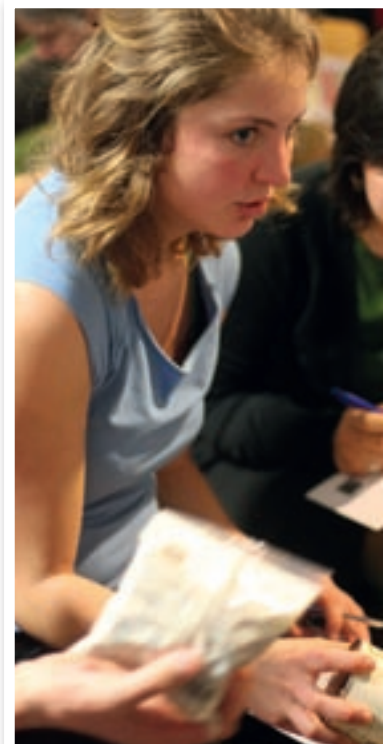
Met de striptease begint vrijdagmiddag 6 november een debat bij hogeschool Van Hall Larenstein in Wageningen. Titel: Fair trade: your choice? Er zijn ongeveer zeventig

Fair trade beoogt producenten in ontwikkelingslanden bestaanszekerheid te geven door hen een markt te bieden waar ze hun producten tegen een reële prijs kunnen verkopen.

Cornelius: “Fair trade heeft ons meer mogelijkheden gegeven”

Annika Gabriel overlegt met haar groepje over de prijs van fair-trade-producten

deelnemers en 27 nationaliteiten, aldus Witteveen. Studenten van de hogeschool en van de universiteit doen mee in een luchtig gesprek met een serieuze ondertoon. Centrale vraag: waarom zou je voor fair trade kiezen?

Onder de debatdeelnemers zijn behalve vertegenwoordigers van fairtrade-organisaties als de stichting Max Havelaar, Fair Trade Original en COS Gelderland ook vertegenwoordigers van kleine boeren uit Afrikaanse of Latijns-Amerikaanse landen. Zoals Cornelius, een producent die in een emotioneel betoog wijst op het belang van fair trade voor mensen zoals hij. "Fair trade heeft ons meer mogelijkheden gegeven. Het helpt de empowerment van boeren en gemeenschap. Het maakt echt verschil."

Misschien zijn de consumenten in Europa en de producenten in ontwikkelingslanden niet enorm in elkaar geïnteresseerd, zoals wordt verondersteld in het debat, want de afstand is groot. Maar je kunt niet om elkaar heen, vindt Cornelius. "Wij zouden graag zien dat er meer wederzijdse belangstelling komt. Daar moeten we gezamenlijk aan werken."

De VHL-studie Fair Trade Management, vroeger Tropische landbouw, bestaat onder die naam twee jaar. Er zijn nu een veertig studenten die niet alleen leren over de landbouwproductie, maar ook over de sociaal-maatschappelijke kant van de productie. Hoe kun je zorgen dat de boeren een (eerlijke) opbrengst ontvangen voor hun productie?

Wat is het motief? Die vraag komt regelmatig terug. Annika Gabriel vindt fair trade kleurrijk en vriendelijk. Deze aanpak maakt de handel menselijk.

Aan de andere kant mag het geen 'schuldproduct' worden dat je alleen koopt omdat die boeren zo zielig zijn. Zoals

Sarah Robinson, medewerker van Bean There koffiebrandery in Zuid-Afrika, aanvoert in een Trouw-bijlage van 31 oktober. Maar, onderkennen de debatdeelnemers, bij consumenten is toch vaak eerder een schuldgevoel werkzaam dan echte betrokkenheid.

Jos van Hal, studiecoördinator, presenteert de stelling dat fair trade een sociale beweging is; het gaat niet over labels en merken. In groepjes wordt uitgewisseld en plenair blijkt even later consensus. Misschien startte het ooit wel als een sociale beweging, maar dat is het niet meer. En labels hebben toch wel een functie, want ze maken fairtrade-producten identificeerbaar. Consumenten kopen die producten vervolgens in het vertrouwen dat de supermarkt garandeert dat de producenten een eerlijke prijs krijgen.

Er blijven vragen. Zoals: is het niet mogelijk om slechts één label voor alle organische producten en fairtrade-handel te hanteren? Lastig, aldus Mirjam Groten van Max Havelaar. "Er zijn verschillende meer of minder commerciële belangen."

En, hoe interesseer je de consument voor fairtrade-producten? De prijzen liggen immers hoger. Maar ze liggen lang niet zo hoog als de meeste mensen denken, zo blijkt bij een prijzeninventarisatie.

Kloppen de prijzen die de debatdeelnemers voor fair-trade-producten in gedachten hebben?

Een luchtig debat over keuzes bij hogeschool Van Hall Larenstein